

BIULETYNY INFORMACJI PUBLICZNEJ
URZĘDÓW GMIN I MIAST WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Opracowanie raportu:
Katarzyna Cichos i Grzegorz Wójkowski

Raport z monitoringu przeprowadzonego w okresie luty – kwiecień 2010 r.
przez Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy BONA FIDES

Raport jest częścią projektu Monitoring wywiązywania się urzędów gmin
województwa śląskiego z prowadzenia Biuletynów Informacji Publicznej.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię,
Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego
Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu
Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych

Ten utwór objęty jest licencją Creative Commons Uznanie autorstwa 2.5 Polska.
Aby zobaczyć kopię niniejszej licencji przejdź na stronę
<http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/pl/>
lub napisz do Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco,
California 94105, USA.

Projekt graficzny, skład tekstu: Ewa Waszut

Publikacja raportu: sierpień 2010

ISBN 978-83-926915-5-6

Za zaangażowanie w realizację monitoringu, którego zwięźczeniem jest niniejszy raport, pragniemy podziękować wszystkim członkom, pracownikom i wolontariuszom Stowarzyszenia Bona Fides, a zwłaszcza: Magdalenie Piekarskiej i Mariuszowi Samselowi oraz Ewie Cofur, Agacie Jagodzie-Hacura, Anieli Jagodzie, Annie Kiser i Małgorzacie Skorupskiej.

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy BONA FIDES jest niezależną, niedochodową i niezaangażowaną politycznie organizacją pozarządową. Celem naszej działalności jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego i podnoszenie jakości życia publicznego w Polsce.

Szczegółowymi celami naszej działalności są:

- edukacja w zakresie praw człowieka, a w szczególności praw obywatelskich,
- ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich,
- zwiększenie dostępu do informacji publicznej,
- przejrzystość życia publicznego,
- kontrola wydatków publicznych,
- przeciwdziałanie korupcji w instytucjach publicznych,
- rozwój społeczności lokalnych.

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy
BONA FIDES
ul. Warszawska 19 (I piętro)
40-009 Katowice

tel/fax: 32 203 12 18
e-mail: biuro@bonafides.pl

www.bonafides.pl

Spis treści

Wstęp.....	7
Podstawa prawna.....	8
Metodologia.....	11
1. Ogólne wyniki badania.....	13
2. Funkcjonowanie rady gminy.....	15
3. Funkcjonowanie urzędu gminy.....	18
4. Prawo lokalne.....	21
5. Finanse gminy.....	24
6. Ogłoszenia urzędu.....	27
7. Oświadczenia majątkowe.....	29
8. Organizacja BIP.....	30
Podsumowanie.....	33
Propozycje rozwiązań.....	36
Załączniki	
Załącznik 1 - Podstawa Prawna.....	37
Załącznik 2 - Spis wykresów.....	44

Wstęp

Niniejszy raport jest wynikiem monitoringu Biuletynów Informacji Publicznej, przeprowadzonego w okresie od lutego do kwietnia 2010 r. we wszystkich 167 urzędach gmin i miast województwa śląskiego, zrealizowanego przez Stowarzyszenie Bona Fides. Badanie prowadzone było w ramach projektu „Monitoring wywiązywania się urzędów gmin województwa śląskiego z prowadzenia Biuletynów Informacji Publicznej”, który został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.

Monitoring stron BIP prowadzony był pod kątem ich zawartości i zgodności z wymogami prawa, a także funkcjonalności i przejrzystości. Przeprowadzone działania były powtórzeniem badania, które zostało zrealizowane przez Bona Fides w 2008 r. Obecny raport jest więc dobrą okazją do tego, by sprawdzić, czy na przestrzeni ostatnich dwóch lat, od czasu ukazania się pierwszego raportu¹, doszło do jakichkolwiek zmian w sposobie wywiązywania się przez gminy z obowiązku prowadzenia biuletynów.

Podkreślić należy, że monitoring prowadzony był w okresie luty-kwiecień 2010 r. i wszystkie prezentowane w raporcie dane dotyczą tego okresu. Jeśli więc jakaś gmina w późniejszym terminie zaktualizowała swój BIP lub wprowadziła do niego nowe informacje, to nie zostało to wzięte pod uwagę i nie ma wpływu na prezentowane w raporcie wyniki.

Badanie realizowane było za pomocą specjalnego narzędzia, które składało się z osiemdziesięciu trzech pytań pogrupowanych w siedem obszarów tematycznych. W pierwszym obszarze znalazły się pytania związane z funkcjonowaniem rady gminy, a w kolejnych z: funkcjonowaniem urzędu gminy, prawem lokalnym, finansami gminy, ogłoszeniami urzędu, oświadczeniami majątkowymi i organizacją BIP.

¹G. Wójkowski, Indeks Przejrzystości Biuletynów Informacji Publicznej gmin woj. śląskiego, Stowarzyszenie Bona Fides, Katowice 2008

Podkreślić należy, że podczas monitoringu nie ograniczono się jedynie do sprawdzania, czy w BIP umieszczane są dokumenty, których publikowanie nakazane jest przez prawo. Część pytań odnosi się do zagadnień, które nie muszą być przez gminy publikowane, ale według autorów narzędzia powinny znajdować się w biuletynach, gdyż dotyczą informacji ważnych z punktu widzenia mieszkańców.

Więcej informacji na temat narzędzia i sposobu prowadzenie monitoringu przeczytać można w rozdziale dotyczącym metodologii. W rozdziale pierwszym omówione zostały ogólne wyniki badania. Można tu przede wszystkim zapoznać się z listą gmin, których strony BIP w całym monitoringu okazały się najbardziej przejrzyste i otrzymały najwięcej punktów oraz z wykresem przedstawiającym urzędy najmniej przyjazne użytkownikom, z najniższą liczbą uzyskanych pozytywnych ocen. Poza tym znajduje się w nim także krótkie porównanie obecnych wyników badania z tymi sprzed dwóch lat.

Rozdziały od drugiego do ósmego zawierają podsumowanie badania w każdym z siedmiu monitorowanych obszarów. Znajdują się w nich porównania wyników obecnego monitoringu z wynikami uzyskanymi w poprzednim badaniu, a także wykresy, na których w procentach zaznaczono, jaka liczba urzędów posiada w swoim BIP określone informacje. Poza tym można się tu zapoznać z dobrymi i złymi praktykami publikowania określonych informacji publicznych.

W podsumowaniu znalazło się krótkie streszczenie całego monitoringu, w którym przypomniane są najważniejsze informacje uzyskane podczas badania. Następnie zamieszczone zostały propozycje rozwiązań, których wprowadzenie, według autorów badania, będzie miało pozytywny wpływ na funkcjonowanie Biuletynów Informacji Publicznej w przyszłości.

Na końcu raportu, w załącznikach, zamieszczone zostały wybrane przepisy prawa regulujące dostęp do informacji publicznej w naszym kraju, począwszy od art. 61 Konstytucji RP, poprzez ustawę o dostępie do informacji publicznej i kilka innych ustaw, aż po rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej.

Podstawa prawna

Prawo do informacji publicznej jest jednym z praw człowieka i wynika wprost z art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., który stanowi, że obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. (...) Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.

Prawo do informacji publicznej uregulowane jest także w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r. Z art. 10 ust. 1 wynika dla obywatela państw, które ratyfikowały konwencję, prawo do otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.

Zgodnie z art. 61 ust. 4 Konstytucji tryb udostępniania informacji uregulowany został w ustawie o dostępie do informacji publicznej z 6 września 2001 r. W świetle przepisów tej ustawy prawo do informacji publicznej przysługuje każdemu, a od osoby wykonującej to prawo nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego (art. 2).

Jedną z zasad zapisanych w ustawie jest uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych (art. 3 ust. 2).

Do podmiotów obowiązanych do udostępniania informacji publicznej ustawa zalicza przede wszystkim władze publiczne (w tym organy jednostek samorządu terytorialnego) oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym (art. 4 ust. 1).

Prawo do informacji podlega wyłączeniu ograniczeniom wynikającym z przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych, a także ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy (art. 5). Ograniczenia te nie mają jednak zastosowania do informacji o osobach pełniących funkcje publiczne i mających związek z pełnieniem tych funkcji.

Zakres przedmiotowy informacji publicznych jest szeroki i obejmuje, między innymi, informacje o zasadach funkcjonowania podmiotów (władz) publicznych, sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych, sposobach przyjmowania i załatwiania spraw, stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania, dokumentach urzędowych, majątku publicznym i pomocy publicznej (art. 6 ust. 1).

Ustawa nakłada na podmioty publiczne obowiązek udostępniania wielu informacji publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 8). Informacje, których nie udostępniono w BIP są udostępniane na ustny lub pisemny wniosek osoby zainteresowanej.

Ustawa przewiduje także sankcje karne dla osób, które pomimo ciężącego na nich obowiązku nie udostępniają informacji publicznych. Takie zachowanie jest zagrożone grzywną lub karą ograniczenia albo pozbawienia wolności do roku (art. 23).

Podstawowym instrumentem udostępniania przez gminy informacji publicznej, do którego w pierwszym rzędzie sięga największa liczba zainteresowanych, jest Biuletyn Informacji Publicznej. Jego szczególna rola została doceniona przez prawodawcę i uregulowana w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej. Określa ono m.in. standardy struktury stron podmiotowych biuletynu oraz wymagania dotyczące zabezpieczania treści udostępnianych w nim informacji publicznych.

Elementy, które powinna zawierać strona BIP, to zgodnie z art. 11 ust. 1 w szczególności: logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony, adres redakcji strony podmiotowej BIP, imię i nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP, instrukcja korzystania ze strony podmiotowej BIP, menu przedmiotowe umożliwiające odnalezienie informacji publicznych, w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informacje i moduł wyszukujący. Prawodawca jednoznacznie stwierdza, iż strona podmiotowa BIP nie może zawierać reklam (ust 2).

Materia związana z zakresem i charakterem zagadnień, które powinny znaleźć się na stronach podmiotowych BIP (w naszym przypadku urzędów gmin i miast) znajduje swój wyraz w szeregu ustaw szczegółowych.

W biuletynie organu, zgodnie z ustawą z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, nie może zabraknąć ogłoszenia o wolnym stanowisku urzędniczym (art. 13 ust. 1). Powinno ono zawierać: nazwę i adres jednostki, określenie stanowiska i wymogów z nim związanych, zgodnie z opisem danego stanowiska, ze wskazaniem, które z nich są niezbędne, a które dodatkowe, wskazanie zakresu zadań wykonywanych na stanowisku, wymaganych dokumentów oraz określenie terminu i miejsca ich składania. Termin składania dokumentów określony w ogłoszeniu o naborze, nie może być krótszy niż dziesięć dni od dnia opublikowania tego ogłoszenia w BIP, a niezwłocznie po przeprowadzonym naborze informacja o jego wyniku powinna zostać opublikowana na stronach biuletynu (art. 15 ust. 1) i figurować w min przez okres co najmniej trzech miesięcy.

BIP jest także miejscem, w którym powinny znaleźć się informacje dotyczące otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z jej art. 13 ust. 1 organ administracji publicznej ogłasza otwarty konkurs ofert co najmniej z wyprzedzeniem dwudziestu jeden dni. Ogłoszenie powinno zostać opublikowane na stronach BIP (art. 13 ust. 3).

Choć obowiązek publikowania w BIP wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę nie wynika literalnie z zapisu ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, organy administracji publicznej winny podawać go do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (art. 35 ust.1). W XXI wieku, w dobie internetu, trudno sobie jednak wyobrazić, aby dane te nie zostały opublikowane na stronach BIP.

Analogicznie należy rozpatrywać gospodarowanie środkami publicznymi. Podstawą w tym zakresie jest art. 33 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zastrzegający jawność działań w tej dziedzinie.

Zgodnie z w/w ustawą należy do publicznej wiadomości podawać m.in. informację obejmującą: dane dotyczące wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w poprzednim roku budżetowym, w tym kwotę deficytu albo nadwyżki, wykorzystanych środków, zobowiązań, kwoty dotacji otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz kwoty dotacji udzielonych innym jednostkom samorządu terytorialnego, wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą, wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, a także wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nakłada na organy administracji obowiązek udostępnienia publicznie dostępnych wykazów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (art.23 ust. 1).

Ponadto, zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno - technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym, gminy zobowiązane są do publikacji w swoim BIP udostępnianego adresu elektronicznej skrzynki podawczej.

Metodologia

Niniejszy raport powstał na podstawie monitoringu, przeprowadzonego we wszystkich 167 gminach województwa śląskiego, realizowanego w okresie od lutego do kwietnia 2010 r. Badanie prowadzone było w ramach projektu „Monitoring wywiązywania się urzędów gmin woj. śląskiego z prowadzenia Biuletynów Informacji Publicznej”.

Strony BIP urzędów przebadane zostały za pomocą specjalnego narzędzia, które składało się z osiemdziesięciu trzech pytań pogrupowanych w siedem następujących obszarów tematycznych:

1. Funkcjonowanie rady gminy
2. Funkcjonowanie urzędu gminy
3. Prawo lokalne
4. Finanse gminy
5. Ogłoszenia urzędu
6. Oświadczenia majątkowe
7. Organizacja BIP

Jeżeli badany urząd posiadał na stronie BIP określone w pytaniu informacje, to otrzymywał 1 pkt. Jeżeli nie posiadał tych informacji, były one niepełne (np. udostępniono tylko pojedyncze zarządzenia wójta) bądź zamieszczone dane były nieaktualne, to jednostka nie dostawała żadnego punktu.

W przypadku trzech pytań (termin publikowania w BIP uchwał i zarządzeń oraz ilość pustych zakładki) skala ocen była następująca: 1 pkt – 0,5 pkt – 0 pkt. I tak w przypadku terminu publikacji uchwał i zarządzeń 1 pkt otrzymały te jednostki, które umieszczają w BIP informacje w terminie 1-7 dni, 0,5 pkt otrzymały gminy, które publikowały informacje w terminie 8-14 dni, a żadnego punktu nie otrzymały gminy, które nie posiadają w BIP w/w informacji, bądź udostępniają je w terminie późniejszym niż dwa tygodnie. W pytaniu dotyczącym pustych zakładki, 1 pkt otrzymały urzędy nie mające w swoim BIP żadnej pustej zakładki, 0,5 pkt te, które miały 1-3 puste zakładki, jednostki, które miały ich jeszcze więcej, nie otrzymywały żadnego punktu.

Podkreślić należy, że podczas monitoringu nie ograniczono się jedynie do sprawdzania, czy w BIP umieszczane są dokumenty, których publikowanie jest nakazane przez prawo. Część pytań odnosi się do zagadnień, których publikowanie nie jest obligatoryjne, ale według autorów narzędzia powinny znajdować się w biuletynach, gdyż dotyczą informacji ważnych z punktu widzenia mieszkańców.

Podczas badania dokonano przeglądu jedynie Biuletynów Informacji Publicznej jednostek samorządu terytorialnego i nie zajmowano się ich oficjalnymi stronami internetowymi. Jeśli jakieś informacje znajdowały się w witrynie urzędu, ale nie były zamieszczone w BIP, to gminie tej nie przyznawano punktu za dane pytanie. Wyjątkowo uznawano publikację dokumentów na oficjalnych serwisach, ale tylko pod warunkiem, gdy w BIP umieszczone były linki do tych konkretnych stron, które były równocześnie bezpośrednimi linkami, do wyszukiwanej informacji. W sytuacji gdy link łączył jedynie ze stroną główną serwisu, nawet w przypadku gdy informacje takie się tam znajdowały, nie zostawały uznane. Autorzy badania uważają bowiem, że „przyjazny BIP”, nie powinien wymagać dodatkowych poszukiwań na oddzielnych stronach.

Przyjęte rozwiązanie wynika z przekonania autorów monitoringu, że wszystkie informacje publiczne udostępniane w internecie powinny być publikowane na stronach BIP. Tego samego zdania jest także Departament Informatyzacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, który w swoim raporcie z lipca 2007 r. pisze: Jedynym aktem prawnym w randze ustawy nakładającym na podmioty obowiązek prowadzenia strony internetowej jest ustawa o dostępie do informacji publicznej. Dlatego nawet jeśli w innych aktach prawnych znajduje się zapis „publikuje się na stronie internetowej podmiotu”, należy rozumieć przez to umieszczanie informacji publicznych na stronie podmiotowej BIP².

Kolejną kwestią było ustalenie, czy sam fakt występowania dokumentu na stronie BIP urzędu, bez względu na miejsce jego zamieszczenia, powoduje, że należy uznać, że dana gmina spełnia określone przez

² Wywiązywanie się urzędów centralnych oraz urzędów marszałkowskich i wojewódzkich z obowiązków prowadzenia stron podmiotowych Biuletynu Informacji Publicznej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, 7.07.2007, Dokument dostępny na stronie podmiotowej BIP MSWiA pod adresem: <http://bip.mswia.gov.pl/portal/bip/21/15585/>

kontrolującego kryteria, czy ważny jest także sposób udostępnienia dokumentu. Jako, że celem było sprawdzenie dostępności informacji na poszczególnych stronach BIP dla przeciętnego obywatela, punktowane były tylko te informacje, które były wyraźnie wyszczególnione.

Tak więc np. w przypadku informacji dotyczących budżetu gminy, czy programu współpracy urzędu z organizacjami pozarządowymi, nie przyznawano punktów jeśli znajdowały się one jedynie w spisie uchwał, a nie można ich było odnaleźć w odpowiedniej zakładce, czy też przez wyszukiwarkę. Osoba poszukująca informacji nie musi bowiem posiadać odpowiedniej wiedzy, by móc się domyślić, że określony dokument znajduje się w uchwałach, co więcej, że najprawdopodobniej został uchwalony w konkretnym czasie. Poza tym tego typu poszukiwanie często jest bardzo czasochłonne i może zniechęcić do dalszego przeglądania biuletynu.

Ostatnią ważną kwestią, o której trzeba wspomnieć, jest sposób prowadzenia monitoringu. Podobnie jak przed dwoma laty, każdy biuletyn był przeglądany tego samego dnia niezależnie przez dwóch odpowiednio wcześniej przeszkolonych członków zespołu badawczego. Celem całej procedury było zebranie jak najrzetelniejszych informacji i uniknięcie pomyłek, które wypaczałyby wyniki badania.

1. Ogólne wyniki badania

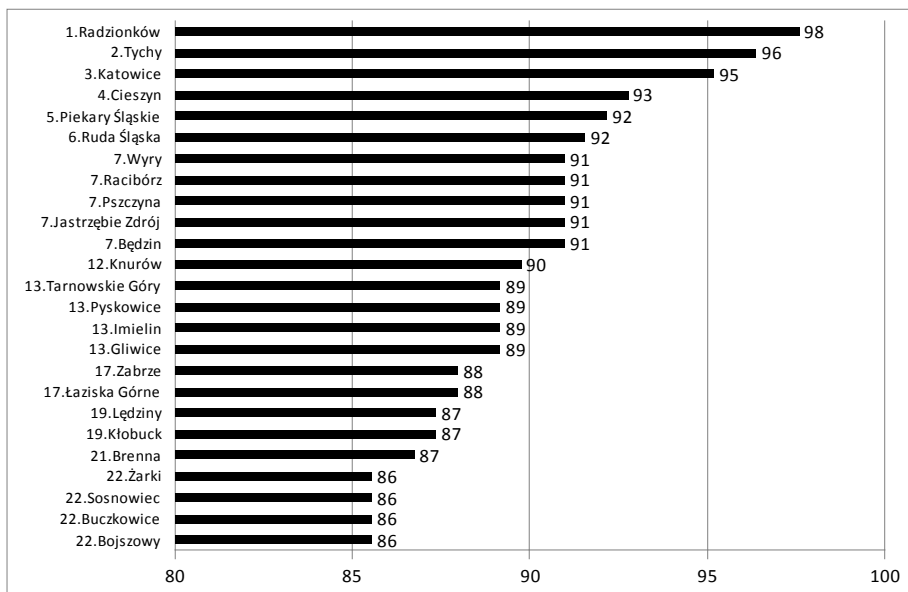
Jak widać na wykresie nr 1 najbardziej przejrzysty i kompletny BIP ze wszystkich urzędów gmin i miast woj. śląskiego posiada Radzionków, który zdobył 81 pkt. Tuż za nim znajdują się Tychy (80 pkt) i Katowice (79 pkt). Poza tym w pierwszej dziesiątce urzędów znajdują się jeszcze: Cieszyn, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Wiry, Racibórz, Pszczyna, Jastrzębie Zdrój i Będzin.

Podkreślić należy, że w całym badaniu można było łącznie uzyskać 83 pkt, a więc najlepsza gmina uzyskała prawie 98% punktów możliwych do zdobycia. Spośród wszystkich sprawdzanych informacji Radzionków nie posiadał jedynie sprawozdań z kontroli zewnętrznych prowadzonych w urzędzie (zamieszczony jest jedynie ich spis, co na tle większości sprawdzanych podmiotów i tak jest dobrą praktyką). Poza tym w biuletynie wciąż występuje problem z właściwym oznaczeniem osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść.

Na stronach BIP urzędu miasta w Tychach (druga pozycja), także odnotowano problem z oznaczeniem osoby wytwarzającej informację lub odpowiadającej za jej treść (przy oświadczeniach majątkowych). Poza tym w BIP nie znaleziono wyodrębnionego regulaminu rady miasta oraz sprawozdania z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2009 r.

Porównując wyniki urzędów, które uzyskały w całym badaniu najwięcej punktów, z wynikami sprzed dwóch lat, widać, jak dużej poprawie uległy w tym czasie biuletyny najlepszych i najbardziej przejrzystych

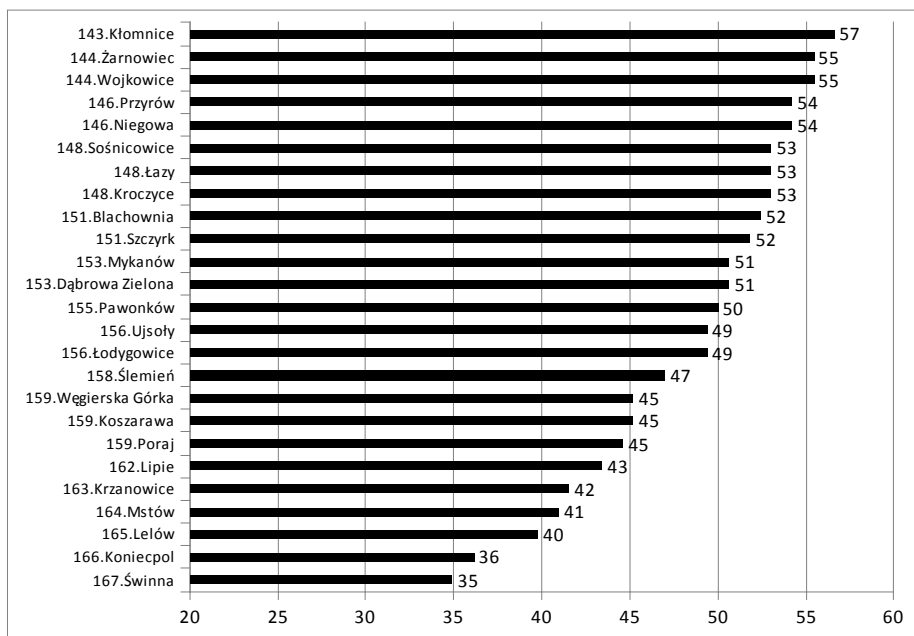
jednostek. W poprzednim monitoringu najlepszy BIP miały Gliwice, które uzyskały 81% punktów możliwych do zdobycia. Obecnie najlepsza strona BIP uzyskała prawie 98%, a Gliwice z 74 punktami (89%) zajęły trzynaste miejsce. Tak więc, choć gliwicki biuletyn uległ w tym czasie niewielkiej poprawie, to pozytywne zmiany w innych gminach były dużo większe i dlatego Gliwice znalazły się poza pierwszą dziesiątką.

Wykres 1: Indeks przejrzystości BIP. Pierwsze 25 urzędów (dane przedstawione w %).

Choć pytania zadane przed dwoma laty w kilku przypadkach różnią się od obecnych, to jednak zmiany te są bardzo niewielkie i nie mają większego znaczenia przy porównywaniu wyników obecnego i poprzedniego monitoringu. Widać to zresztą dobrze, gdy się porówna wyniki, jakie uzyskały w obu monitoringuach gminy najgorsze i najmniej przejrzyste, które w ciągu ostatnich dwóch lat w ogóle nie poprawiły swoich biuletynów, a czasem wręcz są one prowadzone jeszcze gorzej.

Ostatnie miejsce zajęła Świnna, która uzyskała jedynie 29 punktów (35%). Dla porównania 2 lata temu wynik Świnnej wyniósł 41%. Przedostatni w tym roku Koniecpol uzyskał 30 pkt (36%), a poprzednim razem 38%. Pozostałe urzędy, które znalazły się w całym zestawieniu w ostatniej dziesiątce (Lelów, Mstów, Krzanowice, Lipie, Poraj, Koszarawa, Węgierska Górka, Ślemień), także podczas poprzedniego badania okupowały ostatnie miejsca i, jak widać, nie zrobiły nic, żeby usprawnić swoje funkcjonowanie i stać się urzędem bardziej otwartym i przyjaznym dla osób poszukujących informacji.

Wykres 2: Indeks przejrzystości BIP. Ostatnie 25 urzędów (dane przedstawione w %).

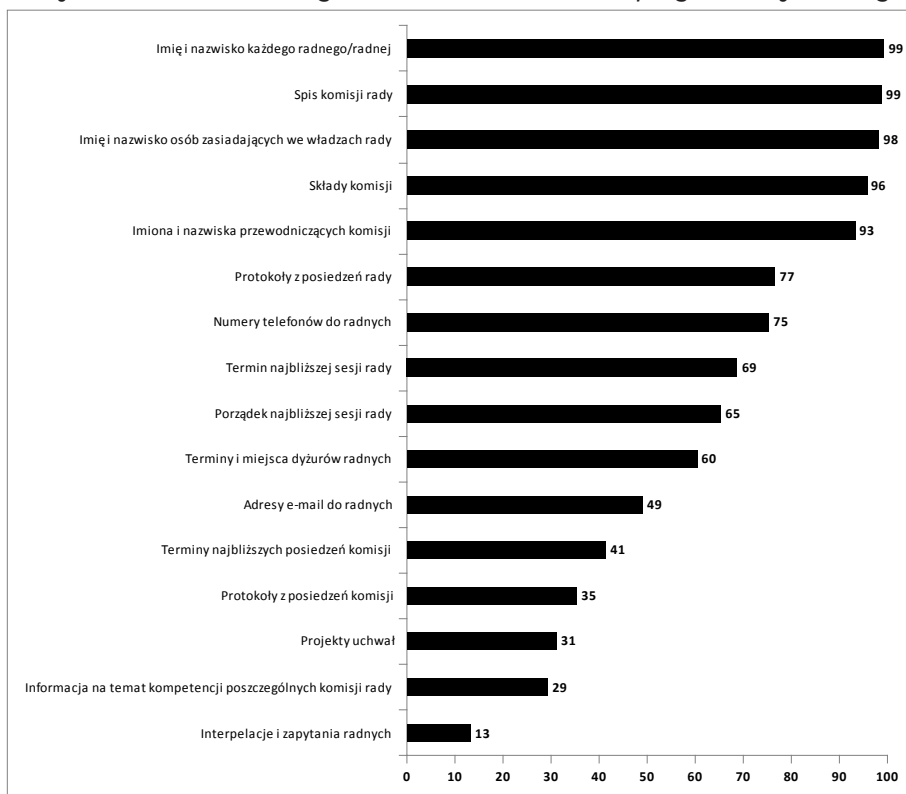
Warto jednak podkreślić, że także w grupie urzędów najstarszych w poprzednim badaniu znalazły się takie, które w ciągu ostatnich dwóch lat znacząco poprawiły swoje biuletyny. Kamienica Polska, która w 2008 r. była ostatnia i uzyskała jedynie 22% pkt, obecnie zdobyła 64% pkt. Choć jej BIP jest nadal mało przejrzysty, to jednak widać zdecydowany progres. Jeszcze większy postęp uzyskali Psary, które w poprzednim monitoringu były piąte od końca z wynikiem 26%, a obecnie uzyskały 75% punktów i zajęły 66 miejsce.

2. Funkcjonowanie rady gminy

Wykres numer trzy (na kolejnej stronie) przedstawia procentowy rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące funkcjonowania rady gminy. Dokonując analizy podanego wykresu, na tle raportu z 2008 r., można dostrzec znaczną poprawę. Jedynie w przypadku kilku podstawowych informacji (składy rad, komisji, nazwiska przewodniczących) częstotliwość ich publikacji (ponad 90%) utrzymuje się na podobnym poziomie. Rzuca się tu jednak w oczy fakt, że dwa lata temu informacja nt. składu rady gminy jako jedyna podana była w Biuletynach Informacji Publicznej wszystkich urzędów, a obecnie jedna gmina – Bieruń – nie umieszcza tej informacji w BIP.

Pozostałe informacje z tego zakresu są publikowane w BIP większej ilości urzędów niż w 2008 r. Dla przykładu, podczas poprzedniego badania protokoły z posiedzeń rady umieszczano w biuletynach 47% gmin, obecnie 77%. Z 16% do 35% wzrosła liczba gmin, które publikują protokoły z posiedzeń komisji, z 43% do 75% numery telefonów radnych, a z 22% do 49% adresy e-mail radnych. Najmniejszy wzrost zanotowano przy publikacji projektów uchwał (z 23% w 2008 r. do 31% obecnie) i interpelacji i zapytań radnych (z 5% do 13%).

Warto zauważyć, że mimo ponad 100% wzrostu ilości urzędów, które umieszczają w BIP informacje nt. interpelacji i zapytań radnych, ich liczba nadal jest niewielka, a przecież jest to jedna z nielicznych możliwości śledzenia działania swojego przedstawiciela przez wyborców, a tym samym możliwość realnego rozliczenia z obietnic i programu wyborczego.

Wykres 3: Funkcjonowanie rady gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

ZŁE PRAKTYKI

W Kroczykach tylko w samej zakładce "Rada gminy" jest ok. piętnaście pustych zakładek, w tym jest brak danych kontaktowych, danych o komisjach, itp. W Mszanie obecnie funkcjonująca rada widnieje pod datą 2002-2006.

Projekty uchwał

W Boronowie w lutym 2010 r. można się było zapoznać z projektami uchwał z kwietnia 2009 r.

Protokoły z posiedzeń rady i komisji

W Niegowej, w zakładce „Protokoły”, umieszczone są trzy protokoły z posiedzeń rady. Wszystkie z 2006 r. Przykład ten był już podany w złych praktykach w poprzednim raporcie i, jak widać, nic się w tym względzie przez ostatnie dwa lata nie zmieniło. Dla przykładu w innych wymienionych poprzednio w złych praktykach urzędach (Kamienicy Polskiej, Ujsotach i Dębowcu) protokoły są obecnie umieszczane prawidłowo.

W Lipiu ostatni opublikowany protokół z sesji rady pochodzi z marca 2008 r. W Mysłowicach opublikowane są protokoły z prac komisji z lat 2005 i 2006. W Dąbrowie Zielonej protokoły z posiedzeń komisji rady publikowane były do 2008 r.

Składy komisji rady

W BIP gminy Lipie podane są nazwy siedmiu komisji, ale tylko w przypadku trzech umieszczono jakiejkolwiek informacje poza samą nazwą. Ten sam problem opisany był już w 2008 r.

W Poraju brak jest zakładki dotyczącej komisji rady, komisje wymienione są jedynie z nazwy, bez podania składów, a nawet przewodniczących.

W Kobiórze brakuje informacji o funkcjonowaniu komisji, jedynie w schemacie organizacyjnym wymienione są trzy komisje, poza tym żadnych dodatkowych danych.

Terminy i miejsca dyżurów radnych

W Poczesnej w kwietniu 2010 r. znajdowała się rozpiska terminów dyżurów na 2009 r.

Dane kontaktowe do radnych

W Chełmie Śląskim podany jest następujący nr telefonu do jednego z radnych: 55555555.

W Boronowie nr telefonu i adres e-mail do rady gminy podane są nie w zakładce „Rada Gminy”, ale w zakładce „Organizacja urzędu”.

DOBRE PRAKTYKI

Radni (nr telefonów, adresy e-mail, informacje nt. dyżurów i interpelacji)

W Katowicach, po kliknięciu w nazwisko każdego radnego, znajdziemy następujące informacje: kiedy i gdzie pełni dyżury, w jakim okręgu został wybrany, nr telefonu i adres e-mail, interpelacje i zapytania oraz oświadczenia majątkowe. Jest to zrobione bardzo przejrzystie.

Dobre praktyki podawania informacji o radnych odnotowano także m.in. w Pszczyńcu, Radzionkowie, Tychach i Gliwicach.

Terminy sesji rady i posiedzeń komisji

W gminie Żarki informacje te są podane w sposób bardzo czytelny. W odpowiednich zakładkach można odnaleźć zarówno zawiadomienia o posiedzeniu komisji, sesjach rady, jak i działalności komisji w okresie międzysesyjnym. W każdym przypadku podany jest dokładny plan i zakres omawianych spraw.

Protokoły z posiedzeń rady i komisji

W Katowicach i Gliwicach możemy znaleźć informacje nie tylko o wynikach poszczególnych głosowań oraz protokoły z posiedzeń sesji rady, ale również dokładną rozpiskę wskazującą na to, kto w jaki sposób głosował, kto był wnioskodawcą, itp. Rozwiązanie to ułatwia wyborcom śledzenie podejmowanych przez radnych działań.

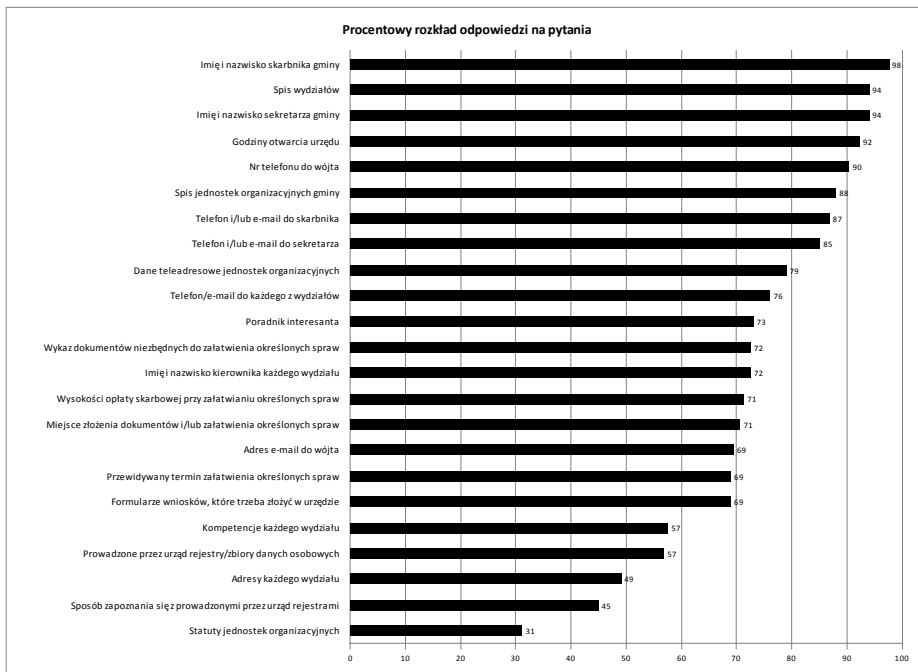
W Chorzowie, w zakładce „Sesje”, można „wejść” w dowolną sesję rady. Na stronie pojawia się protokół, w którym w punktach zaznaczony jest porządek obrad. Po kliknięciu w każdy punkt wchodzi się na nową stronę, gdzie przedstawiona jest cała dyskusja dotycząca danego tematu, jaka miała miejsce podczas sesji. Takie rozwiązanie bardzo ułatwia znalezienie w protokole interesujących zagadnień i skraca czas wyszukiwania informacji. W Tychach i Gliwicach dostępne są nagrania video z poszczególnych sesji. W Istebnej, poza protokołami z posiedzeń rady i komisji, dostępne są także protokoły z zebrania wiejskich.

3. Funkcjonowanie urzędu gminy

Wykres nr 4 przedstawia, jaki procent wszystkich zmonitorowanych urzędów uzyskał pozytywne oceny w każdym z zadanych pytań dotyczących funkcjonowania urzędu gminy. Jak widać, najczęściej można w BIP znaleźć imię i nazwisko skarbnika i sekretarza, spis wydziałów i godziny otwarcia urzędu. Każda z tych informacji publikowana jest w ponad 90% badanych jednostek. Najrzadziej gminy umieszczają w biuletynach statuty jednostek organizacyjnych (jedynie 31%), informacje o sposobie zapoznania się z prowadzonymi przez urząd rejestrami (45%) i numery pokoiów poszczególnych wydziałów (49%).

Porównując wyniki zebrane w obecnym badaniu z wynikami sprzed dwóch lat, widać wzrost liczby publikowanych informacji, choć najczęściej niewielki. Największa zmiana dotyczy publikowania na stronach biuletynu informacji publicznej poradników interesanta. W 2008 r. poradniki zamieszczało 56% jednostek, obecnie 73%. Kilkanaście procent więcej gmin podaje także m.in. nr telefonów i/lub adresy e-mail do poszczególnych wydziałów (wzrost z 65% do 76%), imiona i nazwiska kierowników wydziałów (wzrost z 56% do 72%), czy informacje nt. wysokości opłaty skarbowej przy załatwianiu określonych spraw (wzrost z 57% do 71%).

Co ciekawe, w całej kategorii dotyczącej funkcjonowania urzędu jest jeden przypadek, w którym w ciągu dwóch lat zmniejszyła się liczba

Wykres 4: Funkcjonowanie urzędu gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

urzędów, publikujących informację. Statuty jednostek organizacyjnych gminy publikowane są obecnie przez 31% urzędów, w 2008 r. dokument ten na stronach BIP umieściło 40% badanych jednostek.

ZŁE PRAKTYKI

Imię i nazwisko wójta

W Świętochłowicach w folderze „Prezydent Miasta Świętochłowice” umieszczona jest następująca informacja: „W wyniku wyborów samorządowych przeprowadzonych w dniach 27 października i 10 listopada 2002 roku prezydentem miasta Świętochłowice został mgr Eugeniusz Moś”. Wybory samorządowe, które odbyły się w 2006 r., przeoczono także w BIP Milówki, gdzie podana jest informacja, kto został wójtem gminy w 2002 r.

Dane kontaktowe do wójta, sekretarza i skarbnika

W Bielsku Białej zamiast telefonu i maila do sekretarza podane jest jego CV. W Pawonkowie z wszelkich informacji teleadresowych podane są tylko numery telefonu do urzędu i wójta oraz jeden adres e-mail na cały urząd. Brak numerów kontaktowych do radnych, wydziałów, sekretarza i skarbnika, czy jednostek organizacyjnych, które nie zostały nawet wymienione w biuletynie.

Informacje dotyczące poszczególnych wydziałów

W gminach Goczałkowice, Kornowac i Krzanowice brak jest jakichkolwiek danych o wydziałach urzędu, zaś w Przyrowie i Świnnej można znaleźć jedynie puste zakładki z nazwami wydziałów.

Rejestry i archiwa urzędu

W Imielinie w folderze „Prowadzone rejestry ewidencyjne i archiwa” znajduje się spis zarządzeń burmistrza miasta z 2003 r. Przykład ten podany był już w złych praktykach w raporcie sprzed dwóch lat.

Poradnik interesanta

W Dąbrowie Zielonej opisane są tylko dwie procedury, w tym w jednym przypadku (wydanie dowodu osobistego) podane są nieaktualne i nieprawdziwe informacje.

Błędne informacje dotyczące wydania dowodu osobistego znajdują się także na stronach BIP m.in. w gminach Bobrowniki, Czerwionka-Leszczyny, Dębowiec, Kobiór i Kochanowice. W biuletynach tych urzędów nadal można znaleźć informację, że opłata za wyrobienie dowodu osobistego wynosi 30 PLN (obecnie usługa ta jest bezpłatna).

W gminie Hażlach w ogóle nie ma poradnika interesanta. Jest zakładka z drukami do pobrania, ale znajduje się w niej tylko jeden wniosek.

DOBRE PRAKTYKI

Kierownictwo urzędu (nr telefonu i adres e-mail do wójta, imiona i nazwiska skarbnika i sekretarza, nr telefonów/adresy e-mail do skarbnika i sekretarza) Wiele urzędów publikuje w/w dane bardzo przejrzysto. Są to m.in.: Brenna, Chorzów, Czerwionka-Leszczyny, Gliwice, Katowice, Łędziny, Mikołów, Nędza i Tychy.

Organizacja urzędu (spis wydziałów, kompetencje, adresy, dane teleadresowe oraz imię i nazwisko kierownika każdego wydziału)

W Łędzinach, w zakładce „Urząd miasta”, znajduje się spis wydziałów, referatów i samodzielnych stanowisk. Przy każdej komórce zamieszczone są następujące informacje: adres (wraz z podaniem numerów pokoi), telefon, e-mail, imię i nazwisko kierownika, godziny urzędowania oraz spis realizowanych zadań, podlinkowany do poradnika interesanta, w którym można się dowiedzieć, w jaki sposób daną sprawę załatwia się w urzędzie.

Innymi gminami, które w tym zakresie udzielają informacji w sposób warty naśladowania, są m.in.: Brenna, Chorzów, Czerwionka-Leszczyny, Katowice, Kozy, Kuźnia Raciborska, Mikołów, Nędza, Pszczyna, Radzionków, Rybnik, Rydułtowy, Sosnowiec, Tarnowskie Góry, Tychy, Wojkowice, Wyry i Zabrze.

Jednostki organizacyjne

Bardzo dobrze opracowane zakładki z jednostkami organizacyjnymi mają

gminy Kłobuck i Jastrzębie Zdrój. Znajdują się tam m.in. dane kontaktowe, statuty, wyniki przeprowadzonych kontroli czy informacje o majątku. Inne urzędy, które przejrzycie udostępniają informacje w tym zakresie, to m.in.: Krzyżanowice, Imielin, Lubliniec, Katowice, Tychy i Żory.

Rejestry i archiwa urzędu

W Gliwicach, w wykazie rejestrów publicznych i ewidencji, znajdują się następujące informacje: nazwa rejestru/ewidencji, wydział odpowiedzialny za jego przechowywanie, data rozpoczęcia realizacji zadań przy pomocy rejestru publicznego, podstawa prawna i cel jego utworzenia, dane osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru (imię i nazwisko, nr pokoju, nr telefonu), zakres zgromadzonych informacji, sposób zapoznania się z rejestrem i zawarte w nim dane, które podlegają ochronie z uwagi na ustawę o ochronie informacji niejawnej lub innych ustaw.

Dobrze prowadzone informacje dotyczące rejestrów i archiwów mają także m.in.: Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Łaziska Górne, Pszczyna, Tychy i Wodzisław Śląski.

Poradnik interesanta

W Tychach w poradniku interesanta zamieszczonych jest 197 spraw możliwych do załatwienia w urzędzie. Interesującą informację można wyszukać na cztery sposoby: poprzez wpisanie w wyszukiwarkę słowa kluczowego, według kategorii, według wydziału urzędu lub za pomocą alfabetycznego spisu spraw. Po kliknięciu w określoną sprawę przechodzi się do bardzo przejrzycie rozpisanej informacji na jej temat. Można się tu dowiedzieć, jaki wydział zajmuje się daną sprawą (wraz z podaniem nr telefonu i nr pokoju), poznać podstawę prawną, dokładną procedurę załatwienia sprawy wraz z podaniem terminu jej załatwienia i wysokość ewentualnej opłaty, a także ściągnąć wszystkie niezbędne dokumenty do wypełnienia.

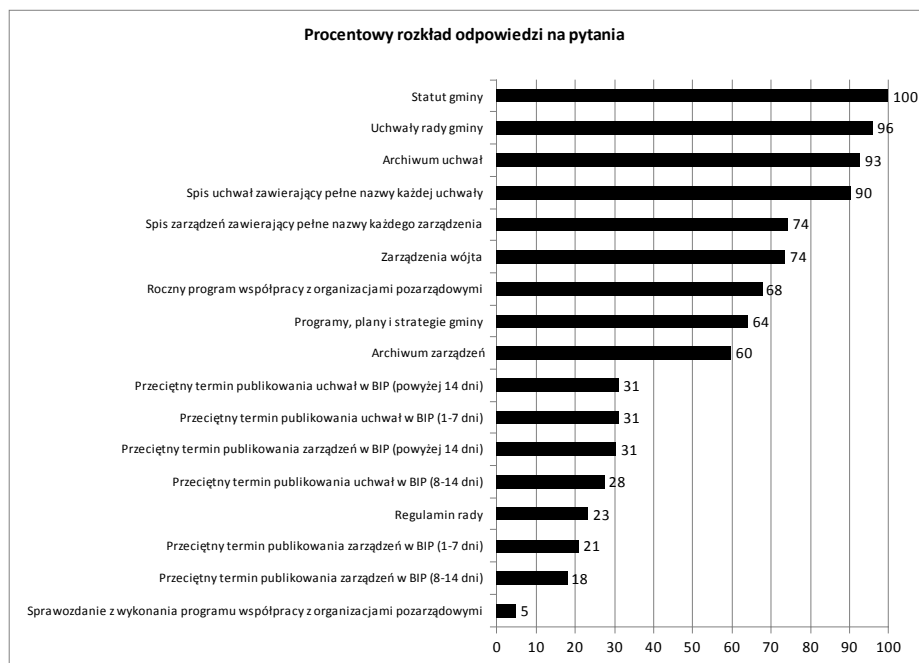
Innymi gminami, które w tym zakresie udzielają informacje w sposób warty naśladowania, są m.in: Chorzów, Cieszyn, Czeladź, Częstochowa, Gliwice, Jastrzębie Zdrój, Jeleśnia, Krupski Młyn, Pawłowice, Racibórz, Radzionków, Zabrze.

4. Prawo lokalne

Wykres nr 5 przedstawia jaki procent wszystkich gmin poddanych badaniu uzyskał pozytywne oceny za każde pytanie dotyczące prawa lokalnego. Bardzo pozytywnym jest fakt, że wszystkie urzędy gmin i miast woj. śląskiego udostępniają na stronach BIP swoje statuty, czyli najważniejszy dokument powstający w gminie, regulujący jej funkcjonowanie. Jest to progres w stosunku do 2008 r., kiedy brakowało statutów w biuletynach dziesięciu jednostek.

Wyraźne pozytywne zmiany widać także w przypadku innych pytań.

Dwa lata temu wszystkie uchwały rady były publikowane jedynie przez 82% gmin, a obecnie udostępnia je 96% jednostek. Pełnego katalogu uchwał nie posiadają jedynie następujące jednostki: Koniecpol, Koszarawa, Lelów, Mstów, Niegowa, Świnna i Wojkowice. Znacząco wzrosła także liczba urzędów, które udostępniają na stronach BIP zarządzenia wójtów (z 46% w 2008 r. do 74% obecnie), a także roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi (z 22% do 68%).

Wykres 5: Prawo lokalne. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Gorzej sytuacja przedstawia się, gdy przyjrzymy się terminom publikowania informacji w BIP. W przypadku uchwał jedynie 31% urzędów publikuje je przeciętnie w terminie do tygodnia od czasu ich przyjęcia. Kolejne 31% umieszcza uchwały w terminie do czternastu dni, a reszta zwleka z publikacją dłużej niż dwa tygodnie. W przypadku zarządzeń liczby wyglądają jeszcze gorzej (w terminie 1-7 dni 21%, w terminie 8-14 dni 18%). Ustawa o dostępie do informacji publicznej w art. 3 mówi o niezwłoczności udostępniania informacji publicznych, co w dużej ilości urzędów nie jest, jak widać, brane pod uwagę. Jest to tym większym problemem, że spora część uchwał rady stanowi prawo lokalne i mieszkańcy powinni mieć jak najszybciej możliwość zapoznania się z nimi.

Wracając do wykresu nr 5 warto jeszcze zwrócić uwagę na procent gmin, które publikują sprawozdania z wykonania rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jak napisane jest powyżej znacząco wzrosła liczba podmiotów udostępniających same programy,

ale informowanie o ich wykonaniu w dalszym ciągu należy do rzadkości. Chociaż tutaj też widać postęp, bo w 2008 r. żadna gmina nie udostępniła w BIP sprawozdania, a obecnie można ten dokument znaleźć w następujących jednostkach: Bieruń, Czeladź, Katowice, Kozy, Pszczyna, Radzionków i Siewierz.

ZŁE PRAKTYKI

Uchwały rady gminy

W Niegowej w dniu monitoringu (kwiecień 2010) najbardziej aktualne uchwały pochodzą z lipca 2009 r.

W gminie Świnna w zakładce z uchwałami z 2010 r. pojawiają się nazwy trzech uchwał. Po kliknięciu w każdą z nich pojawia się pusta strona.

W Wojkowicach udostępniony jest pełen spis uchwał, przy każdej nazwie, po lewej stronie, umieszczony jest link do treści każdej uchwały. W trakcie monitoringu przez kilka dni z pięciu różnych komputerów próbowano wejść w jakąkolwiek z tych uchwał, ale zawsze pojawiał się komunikat „To połączenie jest niezaufane” i nie można się było zapoznać z ich treścią.

W Koniecpolu i Koszarawie najbardziej aktualne uchwały pochodzą z 2008 r.

W Lelowie uchwały są publikowane, ale nie wszystkie.

W Mstowie w zakładce „Uchwały” umieszczono jedynie sześć uchwał z 2009 r.

W Blachowni dopiero po wejściu w daną uchwałę pojawia się jej nazwa, co wręcz uniemożliwia znalezienie szukanej informacji.

W Krzanowicach uchwały umieszczone są w zakładce o nazwie „Dane publiczne”.

W Czeladzi uchwały są publikowane bez jakiegokolwiek chronologii, poza tym uchwały z czerwca i lipca 2009 r. zostały opublikowane dopiero w lutym tego roku.

Zarządzenia wójta

W gminie Lipie znajdują się jedynie zarządzenia z 2006 i 2007 r. Można je znaleźć tylko przez wyszukiwarkę, gdyż zakładka jest pusta.

W gminie Chybie umieszczone są dwa zarządzenia z 2009 r. i jedno z 2008 r.

W Czeladzi w lutym 2010 r. opublikowano zarządzenia z najróżniejszych okresów; niektóre nawet z marca 2009 r.

W Gilowicach ostatnie opublikowane zarządzenie pochodzi z lutego 2009 r.

W Kroczycach w zakładce „Zarządzenia” znajdują się jedynie dwa dokumenty z 2006 r.

W Łazach w zakładce „Zarządzenia” można znaleźć kilka zarządzeń z 2007 r. i kilka z 2006 r.

W Rajczy w zakładce „Zarządzenia” jest jeden dokument z 2009 r. i kilkanaście z lat 2003 – 2005.

W Blachowni dopiero po kliknięciu w numer danego zarządzenia pojawia się jego nazwa, co wręcz uniemożliwia znalezienie szukanej informacji.

DOBRE PRAKTYKI

Uchwały rady gminy

W Gliwicach, po kliknięciu w określoną uchwałę, można się dowiedzieć nie tylko kiedy została uchwalona, ale także kiedy weszła w życie, jej obecny status (czy nadal obowiązuje czy utraciła moc), a także dokładny wynik głosowania imiennego (ilu radnych głosowało, kto był za, kto się wstrzymał, a kto był przeciw).

W Gliwicach w archiwum dostępne są pełne treści uchwał od 1969 r.

Przy każdej uchwale podane jest czy nadal obowiązuje, utraciła już moc lub została uchylona. W przypadku utraty mocy podano także przyczynę.

W Rybniku publikowane jest archiwum uchwał od 1990 r., a w Chorzowie i Czechowicach-Dziedzicach od 1991 r.

W Bielsku-Białej i Radlinie uchwały są publikowane w dniu ich ogłoszenia lub dnia następnego.

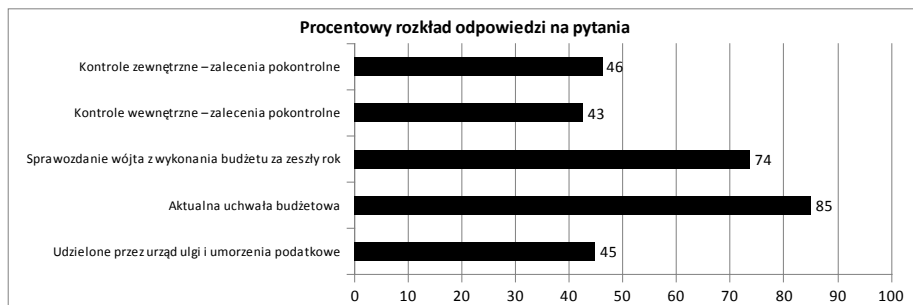
Zarządzenia wójta

W Imielinie do 2009 r. były publikowane projekty zarządzeń, obecnie niestety zaprzestano tej praktyki.

Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi

W Pszczynie, Radzionkowie i Siewierzu można znaleźć wszystkie potrzebne informacje o organizacjach pozarządowych, łącznie ze sprawozdaniami z wykonania programu współpracy w osobnej zakładce.

5. Finanse gminy

Wykres 6: Finanse gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Jak widać na wykresie nr 6 wiele badanych urzędów ma problemy z udostępnianiem informacji dotyczących dysponowania środkami publicznymi. Najwięcej gmin (85%) ma w BIP osobną zakładkę, w której publikowany jest budżet. Sprawozdania z wykonania budżetu umieszcza

w BIP 74% jednostek, a pozostałe sprawdzane informacje, których publikacja w BIP jest wymogiem ustawowym (kontrola wewnętrzne i zewnętrzne oraz informacje nt. udzielanych przez urząd ulg i umorzeń podatkowych), mniej niż połowa kontrolowanych podmiotów.

Mimo tego, że uzyskane wyniki są tak niskie, porównując je z wynikami sprzed dwóch lat i tak widać duży postęp. Najbardziej zwiększyła się liczba urzędów publikujących informacje z przeprowadzanych kontroli. W 2008 r. informacje nt. przebiegu i efektów kontroli zewnętrznych i wewnętrznych publikowało odpowiednio 16% i 15% gmin, a obecnie 46% i 43%. Wzrosła także liczba jednostek publikujących pozostałe sprawdzane dane, ale już nie tak dużo. W przypadku budżetu z 74% w 2008 r. do 85% obecnie, w przypadku rocznego sprawozdania z wykonania budżetu z 62% do 74%, a w przypadku ulg i umorzeń podatkowych z 22% do 45%.

ZŁE PRAKTYKI

Uchwała budżetowa i sprawozdania z wykonania budżetu

W Koziegłowach najbardziej aktualna uchwała budżetowa znajdująca się w zakładce „Budżet” dotyczy 2005 r. Ten przykład podany był już w ztych praktykach w poprzednim raporcie i nic się od tego czasu nie zmieniło.

W Koniecpolu w folderze „Budżet” znajdują się uchwały budżetowe na lata 2003 i 2009. Nie ma budżetu z 2010 r., ani z lat 2004-2008.

W Szczyrku jedyny opublikowany budżet w zakładce „Budżet gminy” pochodzi z 2007 r.

W Koszarawie ostatnie i jedyne sprawozdanie z wykonania budżetu dotyczyło pierwszego półrocza 2007 r.

Ulg i umorzenia podatkowe udzielone przez urząd

W Kamienicy Polskiej ogłoszenia o udzielonej pomocy publicznej dostępne są tylko z lat 2002- 2003.

W Siemianowice Śląskich, w zakładce „Pomoc publiczna”, informacja o pomocy publikowana była do 2005 r. Brak jest danych z lat 2006 - 2010.

Podobna sytuacja ma miejsce w Chorzowie i Poczesnej (ten przykład wymieniony był także w poprzednim raporcie), gdzie ostatnia informacja o pomocy publicznej pochodzi z 2004 r.

W Zabrze, które w poprzednim raporcie zostało wymienione jako przykład dobrej praktyki, obecnie można znaleźć tylko ogólne informacje dotyczące pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Kontrole wewnętrzne i zewnętrzne

W Ustroniu i Chybiu w dalszym ciągu (podobnie jak w czasie poprzedniego monitoringu) najbardziej aktualne informacje na temat kontroli pochodzą z 2004 r.

W Koziegłowach znajdują się tylko dwie opublikowane kontrole - obydwie z 2005 r.

W gminie Wielowieś jako jedyna kontrola zewnętrzna opublikowany jest raport Stowarzyszenia Bona Fides z monitoringu stron BIP w 2008 r.
W Knurowie informacje nt. kontroli znajdują się w zakładce „Prawo lokalne”.

DOBRE PRAKTYKI

Uchwała budżetowa i sprawozdania z wykonania budżetu

W gliwickim BIP umieszczona jest zakładka „Budżet miasta”, w której znajdują się następujące podfoldery: projekt i uchwała budżetowa na dany rok, kwartalne, półroczne i roczne sprawozdanie z wykonania budżetu, zobowiązania wymagalne, wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji, opinie RIO oraz informacje w zakresie długu i ciężarów publicznych. Wszystkie podfoldery zawierają aktualne informacje.

W Katowicach w zakładce „Finanse i majątek miasta” znajdują się kolejne foldery, w których opublikowane są następujące dokumenty: uchwała w sprawie procedury uchwalania budżetu, informacja o założeniach do projektu budżetu oraz o kierunkach polityki społecznej i gospodarczej miasta, uchwały budżetowe od 2003 r., informacje na temat wykonania budżetu miasta, dług miasta, sprawozdawczość budżetu miasta, plany wieloletnie oraz opinie Regionalnej Izby Obrachunkowej. Wszystkie ww. dokumenty są na bieżąco aktualizowane.

Inne przykłady dobrych praktyk publikowania informacji nt. budżetu: Brenna, Chorzów, Czechowice-Dziedzice, Radzionków, Szczekociny, Tychy.

Ulgi i umorzenia podatkowe udzielone przez urząd

Bardzo czytelnie została opracowana zakładka w Rudzie Śląskiej. Co ważne, informacje są również publikowane na bieżąco, w trakcie kontroli można było zapoznać się z informacjami z 2010 r.

Kontrole wewnętrzne i zewnętrzne

W Gliwicach w zakładce „Kontrole wewnętrzne” znajdują się dokumenty z lat 2005-2010. Po „wejściu” w dany rok można wybrać, czy chce się przeglądać kontrole przeprowadzone w urzędzie miasta czy w jednostkach organizacyjnych, a następnie kliknąć w określony wydział lub jednostkę i zapoznać się z wystąpieniem pokontrolnym.

W Gliwicach w zakładce „Kontrole zewnętrzne” można znaleźć informacje o instytucji przeprowadzającej kontrolę, terminie, temacie i wynikach kontroli, a także o sposobie usunięcia nieprawidłowości.

Inne urzędy z dobrymi praktykami publikowania informacji w tym zakresie: Bojszowy, Katowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze.

6. Ogłoszenia urzędu

Jak widać na wykresie nr 7, który przedstawia jaki procent wszystkich gmin poddanych badaniu został pozytywnie oceniony w każdym z pytań dotyczących ogłoszeń urzędu, zdecydowana większość jednostek wszystkie w/w informacje publikuje na stronach BIP. Oznacza to, że w ciągu dwóch lat, które minęły od ostatniego monitoringu, nastąpił w tym zakresie duży postęp. I tak 94% jednostek publikuje w biuletynie ogłoszenia o przetargach na sprzedaż nieruchomości gminnej i o najmie lokali użytkowych, a także ogłoszenia na wolne stanowisko urzędnicze (w 2008 r. było to odpowiednio 74% i 90%), 92% urzędów umieszcza konkursy ofert dla organizacji pozarządowych i wyniki naboru na stanowisko urzędnicze (w 2008 r. odpowiednio 65% i 87%).

Wykres 7: Ogłoszenia urzędu. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Największy problem jednostki mają z publikowaniem wyników konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, które podczas badania zostały znalezione w 63% gmin. W tym przypadku jednak też można powiedzieć o postępie, bo dwa lata temu te dane umieszczano w biuletynach jedynie 41% podmiotów.

Warto w tym miejscu zauważyć, że zarówno obecnie, jak i dwa lata temu, zdecydowanie częściej urzędy udostępniają różne ogłoszenia czy programy, niż ich rezultaty czy sprawozdania z ich wykonania. Trudno powiedzieć skąd się to bierze, ale z całą pewnością utrudnia to obywatelski nadzór nad działalnością urzędów i sposobem wydatkowania pieniędzy publicznych. I tak np. 2% gmin, które umieszcza informacje o naborze na wolne stanowisko urzędnicze, nie informuje następnie o jego wynikach, 92% urzędów publikuje ogłoszenie o konkursie dla przedstawicieli trzeciego sektora, a tylko 63% podaje w BIP wyniki konkursu, 85% umieszcza uchwałę budżetową, a 74% sprawozdanie wójta z jej wykonania, 68% publikuje roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, a jedynie 5% sprawozdanie z jego wykonania.

ZŁE PRAKTYKI

W Kochanowicach konkursy dla organizacji pozarządowych znajdują się w zakładce „Pomoc publiczna”.

W gminie Świnna w zakładce dotyczącej naboru na stanowiska urzędnicze znajduje się informacja o jednym konkursie z 2006 r., która, jak wynika z rejestru zmian, została wstawiona do BIP w październiku 2009 r.

W Bieruniu w zakładce dotyczącej konkursów dla organizacji pozarządowych znajduje się ogłoszenie konkursu z dnia 29 stycznia 2009 r. i wyniki konkursu ze stycznia 2008 r. Obie informacje zostały umieszczone w BIP, 4 lutego 2009. Żadnej innej informacji w zakładce już nie ma.

DOBRE PRAKTYKI

Zagospodarowanie przestrzenne

W Dąbrowie Górniczej znajduje się zakładka z projektami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego przeznaczonymi do konsultacji z mieszkańcami. Umożliwia to realną dyskusję z mieszkańcami na temat zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Dobrze opracowana zakładka dotycząca zagospodarowania przestrzennego znajduje się w Tychach, gdzie przejrzysto opublikowane są informacje nt. sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego oraz informacje nt. obowiązujących planów.

Nieruchomości

Bardzo przejrzysto opracowana jest zakładka dotycząca obrotu nieruchomościami, znajdująca się w Tychach, gdzie można odnaleźć zarówno ogłoszenia bieżące, jak i archiwalne.

W Zabrze, w zakładce „Przetargi na nieruchomości”, wprowadzony jest podział na dwie kategorie: sprzedaż oraz najem/dzierżawa. W każdej z kategorii dodatkowo podzielono ogłoszenia na: lokale mieszkalne, lokale użytkowe, grunty i inne. Wszystko jest zrobione bardzo czytelnie.

Nabór pracowników

Przejrzyste zakładki z informacjami dotyczącymi naboru pracowników znajdują się m.in. w Czerwionce-Leszczynach, Częstochowie, Gliwicach, Katowicach, Knurowie, Kuźni Raciborskiej, Mikołowie, Pszczynie, Tychach i Wodzisławiu Śląskim.

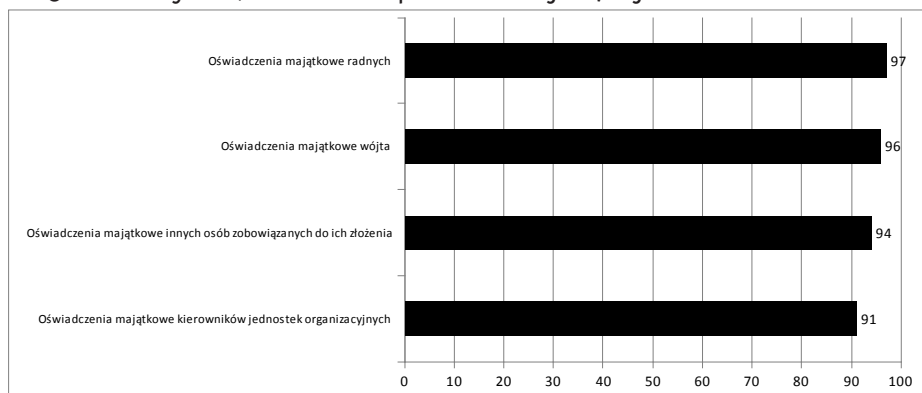
Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych

Informacje te są podane przejrzysto m.in. w następujących urzędach: Gliwice, Jastrzębie Zdrój, Katowice i Mikołów.

7. Oświadczenia majątkowe

W tym obszarze znalazły się tylko cztery pytania i za każde z nich zdecydowana większość gmin uzyskała pozytywne oceny (patrz: wykres nr 8). Najlepiej wypadło pytanie o oświadczenia majątkowe radnych, które publikowane są na stronach BIP 97% urzędów. Oświadczenia majątkowe wójta publikuje 96% jednostek, a sekretarza, skarbnika i innych osób wydających decyzje administracyjne w imieniu wójta 94%. Wyniki te są nieznacznie lepsze niż przed dwoma laty, kiedy oświadczenia wójta publikowało 97% urzędów, radnych – 94%, a pozostałych pracowników urzędu zobowiązanych do ich wypełniania – 87%.

Najmniej gmin publikuje na stronach BIP oświadczenia majątkowe kierowników jednostek organizacyjnych. Obecnie te informacje znajdują się w 91% biuletynów, a w 2008 r. publikowało je 87% jednostek.

Wykres 8: Oświadczenia majątkowe. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

ZŁE PRAKTYKI

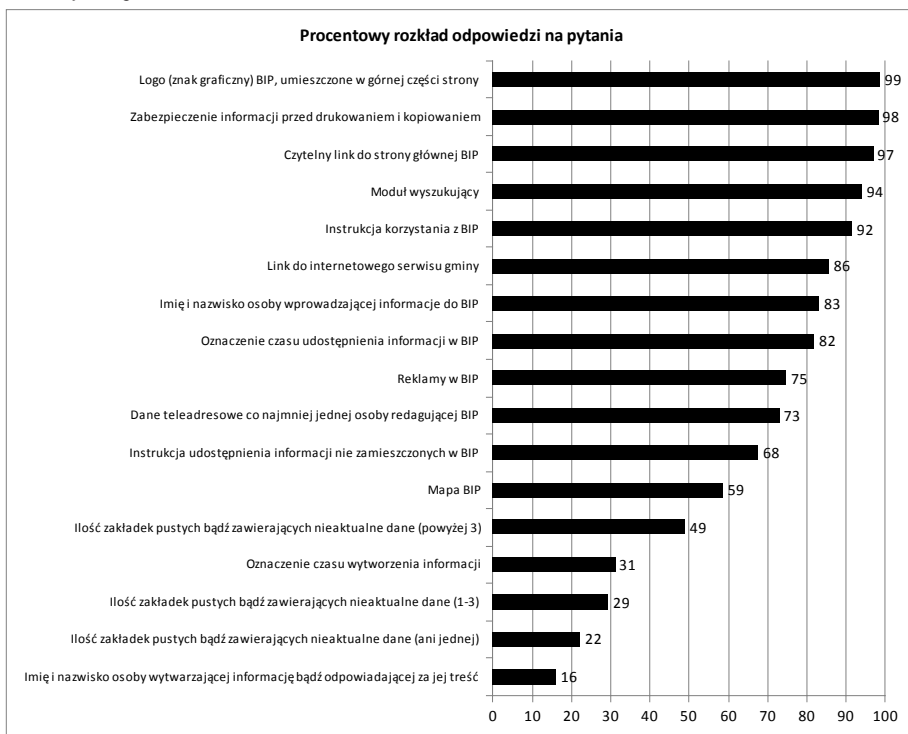
W Koniecpolu najbardziej aktualne oświadczenia radnych dotyczą 2007 r. W Wilkowicach najbardziej aktualne oświadczenie majątkowe wójta dotyczy 2007 r. W Pietrowicach Wielkich najbardziej aktualne oświadczenia majątkowe skarbnika, sekretarza oraz kierowników jednostek organizacyjnych pochodzą z 2007 r. W Bieruniu opublikowane są aktualne oświadczenia trzynastu radnych, choć w radzie zasiada piętnaście osób. W Sławkowie oświadczenia majątkowe są publikowane w zakładce „Finanse”, a w Gliwicach znajdują się w zakładce „Biblioteka”, co może być mylące dla osoby poszukującej. W gminach Krupski Młyn, Krzanowice, Siemianowice Śląskie oświadczenia majątkowe są publikowane wg nazwisk, bez podania jaką funkcję sprawuje dana osoba, co utrudnia wyszukiwanie informacji. Nie można być również pewnym, czy w spisie oświadczeń znajdują się rzeczywiście wszystkie wymagane prawem dokumenty.

DOBRE PRAKTYKI

Najbardziej przejrzyste i funkcjonalne rozwiązanie zastosowane jest w Katowicach. Z jednej strony wszystkie oświadczenia majątkowe znajdują się w jednej osobnej zakładce, a z drugiej strony można je także znaleźć w imiennych zakładkach poszczególnych pracowników urzędu bądź radnych. Dzięki temu potrzebne informacje znajdują się szybko i sprawnie.

8. Organizacja BIP

W ramach ostatniej sprawdzanej podczas monitoringu kategorii przede wszystkim przeglądano strony BIP pod kątem tego, czy spełniają wymagania zapisane w art. 8 ust. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej. Kilka pytań dotyczyło także zagadnień nie zapisanych w przepisach prawa, ale sprawiających, że dany biuletyn jest mniej lub bardziej przyjazny w obsłudze (np. ilość pustych zakładek na stronie).

Wykres 9: Organizacja BIP. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Jak widać na wykresie nr 9 wiele wymagań dotyczących organizacji BIP jest przez urzędy bez problemów wypełnianych, ale są też takie,

które nadal przysparzają sporo problemów i to nawet najbardziej transparentnym gminom. Najgorzej wygląda sytuacja z właściwym oznaczeniem imienia i nazwiska osoby wytwarzającej informację lub odpowiadającej za jej treść. Najczęściej urzędy podają tu nieprawidłowe informacje, np. jako osobę odpowiedzialną wymienia się kogoś z redakcji BIP, czyli osobę odpowiadającą jedynie za wprowadzenie danych.

W ramach monitoringu sprawdzano, jakie dane podawane są przy publikowaniu oświadczeń majątkowych, zarządzeń i uchwał rady. Jedynie 16% badanych jednostek właściwie wpisywało imię i nazwisko wójta przy publikowaniu zarządzeń, imię i nazwisko przewodniczącego rady (uchwały) oraz imię i nazwisko osoby, której dotyczy oświadczenie majątkowe. Kłopot z tymi informacjami miały nawet najlepsze w całym monitoringu Radzionków, Tychy (w przypadku oświadczeń majątkowych) i Katowice.

Niewiele lepiej wygląda sytuacja z właściwym oznaczeniem czasu wytworzenia informacji. Najczęściej można znaleźć jedynie dzień publikacji lub nawet datę z niczym nie związaną. Jedynie 31% urzędów zaznaczało właściwie jako datę wytworzenia uchwały i zarządzenia tą samą datę, która widnieje na tych dokumentach.

Z innych problemów warto wspomnieć o dużej ilości pustych i nieaktualnych zakładek, jakie można znaleźć w biuletynach badanych jednostek oraz o niedozwolonych reklamach znajdujących się na stronach BIP. W połowie gmin można znaleźć więcej niż trzy puste zakładki (w przypadku rekordzistów nawet ponad sto), jedynie w 20% biuletynów nie ma ani jednego pustego folderu. Niedozwolone reklamy BIP znalezione zostały na stronach 25% urzędów, zazwyczaj jako drobny napis na dole strony, ale bywa, że i w adresie strony.

ZŁE PRAKTYKI

Niedozwolone reklamy na stronach BIP

Chociaż na stronach BIP zabronione jest umieszczanie reklam, kilka urzędów ma w nazwie swojego BIP nazwę prywatnej firmy Akcess-Net, która odpowiada za ich biuletyn. Są to Lipie, Kłobuck, Popów i Przystajń.

Aktualizacja danych

W gminie Chybie stan prawny „Poradnika interesanta” jest na dzień: 01.01.2008 r.

W Koniecpolu w poradniku interesanta jest osiem procedur, ale data ostatniej aktualizacji to 2003 r. Podobna sytuacja ma miejsce w Rajczy, gdzie znajduje się jedenaście procedur.

Moduł wyszukiujący

W Dąbrowie Zielonej jest moduł wyszukiujący, który nie znajduje informacji, ale tworzy coś w rodzaju spisu treści gdzie można je znaleźć, poszczególne linki są nieaktywne.

BIP w Siemianowicach Śląskich w ogóle nie posiada wyszukiwarki.

Po wpisaniu do modułu wyszukiującego słowa „statut” na stronie BIP Sośnicowic, pojawiło się sto kilkadziesiąt wyników, w tym oświadczenia majątkowe, galeria, wybory 2005, drogi, flaga itp. Wydaje się, że są to wszystkie zakładki dostępne w biuletynie.

W Bytomiu funkcjonuje wyszukiwarka kontaktów, w której bardzo trudno odnaleźć odpowiednią osobę, podczas monitoringu nie udało się znaleźć nawet nazwisk skarbnika i sekretarza miasta.

Puste zakładki

Zdecydowanym rekordzistą jest gmina Lipie, w której znaleziono 120 pustych zakładek. W monitoringu sprzed dwóch lat biuletyn gminy posiadał 141 pustych zakładek. Jeżeli poprawa funkcjonowania strony BIP w Lipiu nadal będzie przebiegała w takim tempie, to już za jakieś dwanaście lat jest szansa, że nie będzie tu żadnego pustego folderu.

Innymi gminami, które mają na stronach BIP bardzo dużo pustych zakładek są: Dąbrowa Zielona, Lelów, Łazy, Kroczyce, Panki i Wielowieś.

Inne problemy

Strona BIP Sławkowa działa bardzo wolno. Nie usprawiedliwia tego nawet ostrzeżenie, że dokumenty mogą się otwierać powoli. Długi czas oczekiwania podczas prowadzenia monitoringu powodował niejednokrotnie zawieszenie się strony, co skutkowało całkowitą niemożliwością otwarcia dokumentu.

W gminie Wielowieś istnieje kilka menu, jednocześnie jest po kilka zakładek do tego samego zagadnienia, a w każdej z zakładek (dotyczących tego samego zagadnienia) można znaleźć inne informacje. Dodatkowo niektóre zakładki są puste.

DOBRE PRAKTYKI

Imię i nazwisko osoby wytwarzającej informację i czas jej udostępnienia

Niewiele jest gmin, które publikują te informacje poprawnie. Dobre praktyki można znaleźć na stronach BIP w Bytomiu, Cieszynie, Knurowie i Łędzinach.

Moduł wyszukiujący

Bardzo dobrym rozwiązaniem były te wyszukiwarki, które umożliwiły dokładne określenie przedmiotu wyszukiwania, jak datę, rodzaj dokumentu, itp. Umożliwiło to uniknięcie przeszukiwania czasem nawet kilku stron wyświetlonych przypadkowych informacji. Dobre praktyki można znaleźć m.in. w następujących jednostkach: Łaziska Górne, Pszczyna, Wodzisław Śląski, Knurów, Bielsko- Biata.

Inna dobra praktyka obecna jest na stronie BIP Gliwic. Znajduje się tam kilka osobnych wyszukiwarek wyszukiujących: uchwały, zarządzenia, realizację spraw i korespondencji, itp.

Podsumowanie

Warto przypomnieć, że obecny monitoring stron BIP wszystkich gmin i miast woj. śląskiego jest powtórzeniem podobnego badania, które było realizowane przed dwoma laty. Dzięki temu można przyjrzeć się nie tylko, jak urzędy wywiązują się z obowiązku prowadzenia biuletynów w dniu dzisiejszym, ale także porównać stan obecny z sytuacją z 2008 r. Choć nadal są takie obszary, w których większość badanych jednostek ma problemy z właściwym wypełnianiem wymogów ustawy o dostępie do informacji publicznej, a część gmin najwyraźniej ignoruje ustawowy obowiązek i prowadzi strony BIP, które są bardzo nieprzejrzyste i nieprzyjazne dla potencjalnych klientów, a do tego nie zawierają większości niezbędnych informacji, to jednak widać, że w ciągu ostatnich dwóch lat biuletyny śląskich urzędów uległy znacznej poprawie.

W poprzednim monitoringu najlepszy BIP miały Gliwice, które uzyskały 81% punktów możliwych do zdobycia. Obecnie najlepsza strona BIP uzyskała prawie 98% (Radzionków), a Gliwice z 74 punktami (89%) zajęły trzynaste miejsce. Tak więc, choć gliwicki biuletyn uległ w tym czasie niewielkiej poprawie, to pozytywne zmiany w innych gminach były dużo większe i dlatego Gliwice znalazły się poza pierwszą dziesiątką.

Choć pytania zadane przed dwoma laty w kilku przypadkach różnią się od obecnych, to jednak zmiany te są niewielkie i nie mają większego znaczenia przy porównywaniu wyników obecnego i poprzedniego monitoringu. Pozytywną tendencję widać zresztą najlepiej przy porównaniu odsetka pozytywnych odpowiedzi w poszczególnych pytaniach zadanych w obu badaniach.

Dla przykładu, w obszarze związanym z funkcjonowaniem rady gminy, podczas poprzedniego badania protokoły z posiedzeń rady umieszczano w biuletynach 47% jednostek, obecnie 77%. Z 16% do 35% wzrosła liczba gmin, które publikują protokoły z posiedzeń komisji, z 43% do 75% numery telefonów radnych, a z 22% do 49% adresy e-mail radnych.

Taką pozytywną tendencję widać także w innych badanych obszarach. Dwa lata temu wszystkie uchwały rady były publikowane jedynie przez 82% gmin, a obecnie udostępnia je 96% jednostek. Znacząco wzrosła także liczba urzędów, które udostępniają na stronach BIP zarządzenia wójtów (z 46% w 2008 r. do 74% obecnie), roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi (z 22% do 68%), informacje nt. przebiegu i efektów kontroli wewnętrznych (z 15% do 43%) i zewnętrznych (z 16% do 46%), ulg i umorzeń podatkowych udzielanych przez urząd (z 22% do 45%) itp.

Mimo tych pozytywnych tendencji nadal są jednak takie obszary, z którymi większość urzędów sobie nie radzi. Należy tu wspomnieć m.in. o wymogach zapisanych w art. 8 ust. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej, a zwłaszcza o obowiązku wpisania imienia i nazwiska osoby wytwarzającej informację lub odpowiadającej za jej treść. Najczęściej

urzędy podają tu nieprawidłowe informacje, np. jako osobę odpowiedzialną wymienia się kogoś z redakcji BIP, czyli osobę odpowiadającą jedynie za wprowadzenie danych.

W ramach monitoringu sprawdzano, jakie dane podawane są przy publikowaniu oświadczeń majątkowych, zarządzeń i uchwał rady. Jedynie 16% badanych jednostek właściwie wpisywało imię i nazwisko wójta przy publikowaniu zarządzeń, imię i nazwisko przewodniczącego rady (uchwały) oraz imię i nazwisko osoby, której dotyczy oświadczenie majątkowe. Kłopot z tymi informacjami miały nawet najlepsze w całym monitoringu Radzionków, Tychy (w przypadku oświadczeń majątkowych) i Katowice.

Niewiele lepiej wygląda sytuacja z właściwym oznaczeniem czasu wytworzenia informacji. Najczęściej można znaleźć jedynie dzień publikacji lub jakąś zupełnie inną datę z niczym nie związaną. Jedynie 31% urzędów zaznaczało właściwie jako datę wytworzenia uchwały i zarządzenia tą samą datę, która widnieje na tych dokumentach.

Z innych rzadko udostępnianych informacji warto wspomnieć także o kilku, których publikowanie nie jest obligatoryjne, ale według autorów badania powinny znajdować się w biuletynach, gdyż dotyczą zagadnień ważnych z punktu widzenia mieszkańców. Dla przykładu, mimo ponad 100% wzrostu ilości urzędów, które umieszczają w BIP informacje nt. interpelacji i zapytań radnych (w 2008 r. 5%, obecnie 13%), ich liczba nadal jest niewielka, a przecież jest to jedna z nielicznych możliwości śledzenia działań swojego przedstawiciela przez wyborców, a tym samym możliwość realnego rozliczenia z obietnic i programu wyborczego.

Podobnie sprawozdania z wykonania rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi udostępniane są jedynie przez 7 jednostek (Bieruń, Czeladź, Katowice, Kozy, Pszczyna, Radzionków i Siewierz). Choć w tym przypadku także odnotowano wzrost, bo dwa lata temu żadna gmina nie publikowała tego dokumentu, to jednak jest on daleko niewystarczający.

Warto w tym miejscu zauważyć, że zarówno obecnie, jak i dwa lata temu, zdecydowanie częściej urzędy udostępniają różne ogłoszenia czy programy, niż ich rezultaty czy sprawozdania z ich wykonania. Trudno powiedzieć skąd się to bierze, ale z całą pewnością utrudnia to obywatelski nadzór nad działalnością urzędów i sposobem wydatkowania pieniędzy publicznych. I tak np. 2% gmin, które umieszcza informacje o naborze na wolne stanowisko urzędnicze, nie informuje następnie o jego wynikach, 92% urzędów publikuje ogłoszenie o konkursie dla przedstawicieli trzeciego sektora, a tylko 63% podaje w BIP wyniki konkursu, 85% umieszcza uchwałę budżetową, a 74% sprawozdanie wójta z jej wykonania, 68% publikuje roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, a jedynie 5% sprawozdanie z jego wykonania.

Choć widać, że odsetek urzędów, które rzetelnie prowadzą strony BIP znacząco się w ciągu ostatnich dwóch lat zwiększył, to jednak nadal są takie jednostki, które najwyraźniej traktują prowadzenie biuletynów, jako przykry obowiązek i niewiele robią, żeby poprawić ich jakość. Część gmin w ciągu ostatnich dwóch lat nie wprowadziła na swoich stronach BIP

żadnych pozytywnych zmian, a niektóre wręcz udostępniają obecnie mniej informacji niż w 2008 r.

Najmniej przejrzystym urzędem w całym monitoringu została Świnna, która publikuje w BIP jedynie 35% sprawdzanych podczas badania informacji (2 lata temu było to 41%). Jest to jedna z siedmiu gmin, które nie udostępniają wszystkich uchwał rady (w zakładce z uchwałami z 2010 r. pojawiają się nazwy trzech uchwał, po kliknięciu w każdą z nich „przechodzi się” do pustej strony). Innym przykładem złej praktyki znalezionej w tym BIP jest zakładka dotycząca naboru na stanowiska urzędnicze. Znajduje się w niej jedna informacja o konkursie z 2006 r., która, jak wynika z rejestru zmian, została wstawiona do BIP... w październiku 2009 r.

Przedostatnią gminą w całym zestawieniu został Koniecpol, który także uzyskał słabszy wynik, niż w poprzednim monitoringu (obecnie 36%, w 2008 r. 38%). W tym BIP również można znaleźć wiele negatywnych praktyk udostępniania informacji. Dla przykładu najbardziej aktualne uchwały pochodzą z 2008 r., najbardziej aktualne oświadczenia majątkowe radnych dotyczą 2007 r., a w zakładce „Budżet” można znaleźć jedynie uchwały budżetowe na lata 2003 i 2009 (nie ma budżetu z 2010 r., ani z lat 2004-2008).

Pozostałe urzędy, które znalazły się w całym zestawieniu w ostatniej dziesiątce (Lelów, Mstów, Krzanowice, Lipie, Poraj, Koszarawa, Węgierska Górka, Ślemień), także podczas poprzedniego badania okupowały ostatnie miejsca i, jak widać, nie zrobiły nic, żeby usprawnić swoje funkcjonowanie i stać się urzędem bardziej otwartym i przyjaznym dla osób poszukujących informacji.

Z innych problemów, które mocno rzuciły się w oczy podczas badania, warto wspomnieć o dużej ilości pustych i nieaktualnych zakładek, jakie można znaleźć w biuletynach badanych jednostek oraz o niedozwolonych reklamach znajdujących się na stronach BIP. W połowie gmin można znaleźć więcej niż trzy puste zakładki (w gminie Lipie, która jest niewątpliwym rekordzistą, naliczono 120 pustych zakładek), jedynie w 20% biuletynów nie ma ani jednej pustego folderu. Niedozwolone reklamy BIP znalezione zostały na stronach 25% urzędów, zazwyczaj jako drobny napis na dole strony, ale bywa, że i w adresie (nazwa prywatnej firmy Akcess-Net występuje w adresach gmin Lipie, Kłobuck, Popów i Przystajń).

Ostatnim problemem, o którym należy wspomnieć, jest termin publikowania informacji w BIP. W przypadku uchwał jedynie 31% urzędów publikuje je przeciętnie w terminie do tygodnia od czasu ich przyjęcia. Kolejne 31% umieszcza uchwały w terminie do czternastu dni, a reszta zwleka z publikacją dłużej niż dwa tygodnie. W przypadku zarządzeń liczby wyglądają jeszcze gorzej (w terminie 1-7 dni 21%, w terminie 8-14 18%). Ustawa o dostępie do informacji publicznej w art. 3 mówi o niezwłoczności udostępniania informacji publicznych, co w dużej ilości urzędów nie jest, jak widać, brane pod uwagę. Jest to tym większym problemem, że spora część uchwał rady stanowi prawo lokalne i mieszkańcy powinni mieć jak najszybciej możliwość zapoznania się z nimi.

Propozycje rozwiązań

1. Informacje publiczne zamieszczane w internecie przez urzędy powinny być publikowane na stronach Biuletynu Informacji Publicznej. Publikowanie części informacji na stronach BIP, a części w oficjalnych serwisach gmin i miast, wprowadza jedynie niepotrzebne utrudnienia dla osób poszukujących informacji.
2. Zaleca się umieszczenie na stronach BIP informacji publicznych wynikających z art. 6 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, a zwłaszcza informacji nt. kontroli wewnętrznych i zewnętrznych przeprowadzanych w urzędach, które obecnie są publikowane bardzo rzadko.
3. Zaleca się zwrócenie uwagi na odpowiednie oznaczanie informacji publicznych udostępnianych w BIP (art. 8 ust. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej), a zwłaszcza umieszczanie danych osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść oraz czasu wytworzenia informacji.
4. Informacje publiczne powinny być zamieszczane w BIP niezwłocznie po ich wytworzeniu. Nie należy dopuszczać do sytuacji, kiedy termin pomiędzy wytworzeniem informacji a jej opublikowaniem w BIP jest dłuższy niż tydzień.
5. Urzędy gmin i miast, które w swoich BIP mają puste zakładki, powinny wstawić do nich odpowiednie informacje bądź je usunąć. Puste foldery znajdujące się w biuletynach powodują, że stają się one mniej przyjazne i przejrzyste i utrudniają znalezienie potrzebnych informacji.
6. Wiele aktów prawnych obliguje jednostki do udostępniania informacji publicznych mieszkańcom w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Zaleca się, żeby w takim przypadku informacje te były publikowane na stronach BIP, ponieważ biuletyny powinny się stać głównym i podstawowym źródłem wiedzy o działalności urzędów.
7. Urzędy, które na stronach BIP umieszczają niedozwolone reklamy, powinny je jak najszybciej usunąć. Dotyczy to zwłaszcza tych gmin, które mają nazwę prywatnej firmy w adresie swojego biuletynu.

Załączniki

Załącznik 1 - Podstawa Prawna

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 61.

1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

2. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.

3. Ograniczenie prawa, o którym mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa.

4. Tryb udzielania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, określają ustawy, a w odniesieniu do Sejmu i Senatu ich regulaminy.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej

Art. 1.1. Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

2. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami publicznymi.

Art. 2.1. Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej, zwane dalej „prawem do informacji publicznej”.

2. Od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

Art. 3. 1. Prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do:

- 1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego,
- 2) wglądu do dokumentów urzędowych,
- 3) dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

2. Prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych.

Art. 4. 1. Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności:

- 1) organy władzy publicznej,
- 2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych,
- 3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa,
- 4) podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego,
- 5) podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują

zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 6. 1. Udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o:

1) polityce wewnętrznej i zagranicznej, w tym o:

- a) zamierzeniach działań władzy ustawodawczej oraz wykonawczej,
- b) projektowaniu aktów normatywnych,
- c) programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań,

2) podmiotach, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o:

- a) statusie prawnym lub formie prawnej,
- b) organizacji,
- c) przedmiocie działalności i kompetencjach,
- d) organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
- e) strukturze własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3-5,
- f) majątku, którym dysponują,

3) zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o:

- a) trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych,
- b) trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
- c) sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
- d) sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
- e) stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania,
- f) prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,

4) danych publicznych, w tym:

a) treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności:

- treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
- dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,

b) stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego,

c) treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,

d) informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych,

5) majątku publicznym, w tym o:

- a) majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych,
- b) innych prawach majątkowych przysługujących państwu i jego długach,
- c) majątku jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządów zawodowych i gospodarczych oraz majątku osób prawnych samorządu terytorialnego, a także kas chorych,
- d) majątku podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5, pochodzącym z zadysonowania majątkiem, o którym mowa w lit. a)-c), oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,

e) dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty, o których mowa w lit. a)-c), mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,

f) długu publicznym,

g) pomocy publicznej,

h) ciężarach publicznych.

2. Dokumentem urzędowym w rozumieniu ustawy jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy.

Art. 7. 1. Udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze:

- 1) ogłaszania informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 8,
- 2) udostępniania, o którym mowa w art. 10 i 11,
- 3) wstępu na posiedzenia organów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, i udostępniania materiałów, w tym audiowizualnych i teleinformatycznych, dokumentujących te posiedzenia.

2. Dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny, z zastrzeżeniem art. 15.

Art. 8. 1. Tworzy się urzędowy publikator teleinformatyczny - Biuletyn Informacji Publicznej - w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej, zwany dalej „Biuletynem Informacji Publicznej”.

2. Informacje publiczne są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2.

3. Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a) tiret drugie, lit. c) i d) i pkt 5. Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne.

4. Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, są obowiązane do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji dotyczących sposobu dostępu do informacji publicznych będących w ich posiadaniu i nieudostępnionych w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. W przypadku wyłączenia jawności informacji publicznej, w Biuletynie Informacji Publicznej podaje się zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności oraz wskazuje się organ lub osobę, które dokonały wyłączenia, a w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 2, podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia jawności.

6. Podmioty udostępniające informacje publiczne w Biuletynie Informacji Publicznej są obowiązane do:

- 1) oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację,
- 2) podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji,
- 3) dotarczenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej,
- 4) oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia,
- 5) zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Art. 9. 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej tworzy stronę główną Biuletynu Informacji Publicznej zawierającą wykaz podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, wraz z odnośnikami umożliwiającymi połączenie z ich stronami.

2. Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, tworzą własne strony Biuletynu Informacji Publicznej, na których udostępniają informacje podlegające udostępnieniu w tej drodze.

3. Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, są obowiązane przekazać ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej informacje niezbędne do zamieszczenia na stronie, o której mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe standardy ujednoczonego systemu stron Biuletynu Informacji Publicznej, w szczególności:
 - a) strukturę strony głównej, o której mowa w ust. 1,
 - b) standardy struktury stron, o których mowa w ust. 2,
- 2) zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w ust. 3,
- 3) standardy zabezpieczania treści informacji publicznych udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej

- mając na względzie sprawność i jednolitość działania systemu stron Biuletynu Informacji Publicznej.

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych

Art. 13. 1. Ogłoszenie o wolnym stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, oraz o naborze kandydatów na to stanowisko umieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, zwanym dalej „Biuletynem”, oraz na tablicy informacyjnej w jednostce, w której jest prowadzony nabór.

2. Ogłoszenie o naborze powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres jednostki;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) określenie wymogów związanych ze stanowiskiem, zgodnie z opisem danego stanowiska, ze wskazaniem, które z nich są niezbędne, a które dodatkowe;
- 4) wskazanie zakresu zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) określenie terminu i miejsca składania dokumentów.

3. Termin do składania dokumentów określony w ogłoszeniu o naborze, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania tego ogłoszenia w Biuletynie.

4. Informacje o kandydatach, którzy zgłosili się do naboru, stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami związanymi ze stanowiskiem określonym w ogłoszeniu o naborze.

Art. 15. 1. Niezwłocznie po przeprowadzonym naborze informacja o wyniku naboru jest upowszechniana przez umieszczenie na tablicy informacyjnej w jednostce, w której był przeprowadzony nabór, oraz opublikowanie w Biuletynie przez okres co najmniej 3 miesięcy.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę i adres jednostki;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) imię i nazwisko wybranego kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego;
- 4) uzasadnienie dokonanego wyboru albo uzasadnienie nierozstrzygnięcia naboru na stanowisko.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 13.

1. Organ administracji publicznej zamierzający zlecić realizację zadania publicznego organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, ogłasza otwarty konkurs ofert. Termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, o którym mowa w ust. 3.

2. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać informacje o:

- 1) rodzaju zadania;
- 2) wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania;
- 3) zasadach przyznawania dotacji;
- 4) terminach i warunkach realizacji zadania;
- 5) terminie składania ofert;
- 6) trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert;
- 7) zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju

i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3.

3. Otwarty konkurs ofert ogłasza się:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń;
- 3) na stronie internetowej organu administracji publicznej.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

Art. 35. 1. Właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Art. 38. 2. Ogłoszenie o przetargu podaje się do publicznej wiadomości nie wcześniej niż po upływie terminów, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4.

W ogłoszeniu o przetargu podaje się informacje zamieszczone w wykazie oraz czas, miejsce i warunki przetargu, a w razie ogłoszenia kolejnego przetargu lub rokowań, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów. Ogłoszenie o przetargu wywiesza się w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o ogłoszeniu przetargu podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Art. 33.1. Gospodarka środkami publicznymi jest jawna.

Art. 34. 1. Zasada jawności gospodarowania środkami publicznymi jest realizowana przez:

- 1) jawność debaty budżetowej w Sejmie i Senacie oraz debat budżetowych w organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) jawność debaty nad sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa w Sejmie i debat nad sprawozdaniami z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) podawanie do publicznej wiadomości:
 - a) kwot dotacji udzielanych z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- 4) jawność debaty nad projektem uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) podawanie do publicznej wiadomości przez jednostki sektora finansów publicznych informacji dotyczących:
 - a) zakresu zadań lub usług wykonywanych lub świadczonych przez jednostkę oraz wysokości środków publicznych przekazanych na ich realizację,
 - b) zasad i warunków świadczenia usług dla podmiotów uprawnionych,
 - c) zasad odpłatności za świadczone usługi;
- 6) zapewnianie radnym danej jednostki samorządu terytorialnego dostępu do:
 - a) dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych - z zachowaniem przepisów o rachunkowości oraz o ochronie danych osobowych,
 - b) informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli gospodarki finansowej,
 - c) sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni;
- 8) udostępnianie przez jednostki sektora finansów publicznych wykazu podmiotów spoza sektora finansów publicznych, którym ze środków publicznych została udzielona dotacja, dofinansowanie realizacji zadania lub pożyczka, lub którym

została umorzona należność wobec jednostki sektora finansów publicznych;
9) udostępnianie corocznych sprawozdań dotyczących finansów i działalności jednostek organizacyjnych należących do sektora finansów publicznych;
10) podejmowanie, w głosowaniu jawnym i imiennym, uchwał organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego dotyczących gospodarowania środkami publicznymi;

11) podawanie do publicznej wiadomości treści planów działalności, sprawozdań z wykonania planów działalności oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, o których mowa w art. 70.

Art. 37. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego podaje do publicznej wiadomości w terminie:

1) do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału - kwartalną informację o wykonaniu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym kwotę deficytu albo nadwyżki, oraz o udzielonych umorzeniach niepodatkowych należności budżetowych, o których mowa w art. 60;

2) o którym mowa w art. 38 - informację obejmującą:

a) dane dotyczące wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w poprzednim roku budżetowym, w tym kwotę deficytu albo nadwyżki,

b) kwotę wykorzystanych środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

c) kwotę zobowiązań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 4,

d) kwoty dotacji otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz kwoty dotacji udzielonych innym jednostkom samorządu terytorialnego,

e) wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą,

f) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia,

g) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Art. 23.

1. Publicznie dostępne wykazy prowadzi się w formie elektronicznej. Organ administracji obowiązany do prowadzenia wykazu udostępnia go w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz zawartość i układ publicznie dostępnego wykazu, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości wykazu i łatwości wyszukiwania zawartych w nim informacji oraz uwzględniając nazwy zamieszczonych w nim dokumentów, miejsca i daty ich wydania oraz miejsca ich przechowywania, a także zastrzeżenia dotyczące nieudostępniania informacji.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

Art. 24h. 1. Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym, zwanego dalej „oświadczeniem majątkowym”. Oświadczenie majątkowe dotyczy ich majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową.

4. Radny i wójt składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania (...). Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez

radnego i wójta co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz na 2 miesiące przed upływem kadencji.

5. Zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba zarządzająca i członek organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia powołania na stanowisko lub od dnia zatrudnienia (...). Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez nich co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, oraz w dniu odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej

Art. 3. Dostęp do informacji publicznych zawartych w BIP jest możliwy poprzez stronę główną BIP posiadającą URL <http://www.bip.gov.pl>, według spisu podmiotów lub menu przedmiotowego albo poprzez strony podmiotowe BIP.

Art. 4. Informacje publiczne zawarte w BIP organizuje się w postaci baz danych, a ich udostępnianie odbywa się w oparciu o mechanizmy baz danych.

Art. 5. Informacje publiczne zawarte w BIP udostępnia się odwiedzającym BIP przez całą dobę bez przerwy, z zastrzeżeniem § 21.

Art. 6. Informacje publiczne udostępniane w BIP nie mogą zawierać niewyjaśnionych skrótów, z wyjątkiem skrótów powszechnie przyjętych i zrozumiałych.

Art. 7. 1. Strony BIP:

1) spełniają minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych;

2) projektuje się w sposób umożliwiający ich modyfikację, uwzględniając technologiczny rozwój systemu teleinformatycznego, w którym działa BIP.

2. Treści zgromadzone na stronach BIP:

1) są udostępniane w jakości nie pozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości;

2) nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem.

Art. 9. 1. Strony podmiotowe BIP prowadzone są w formie odrębnych stron WWW. 2. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy, posiada własną stronę WWW, stroną podmiotową BIP utworzoną przez ten podmiot wydziela się z tej strony, poprzez umieszczenie na stronie głównej WWW linku zawierającego logo BIP, umożliwiającego bezpośredni dostęp do podmiotowej strony BIP.

3. Strona WWW podmiotu może być jednocześnie stroną podmiotową BIP, o ile spełnia wszystkie wymogi ustawy i rozporządzenia. W takich przypadkach ust. 2 nie stosuje się.

Art. 10. Na stronach podmiotowych BIP umieszcza się czytelny link do strony głównej BIP oraz do strony głównej istniejącego internetowego serwisu informacyjnego podmiotu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy.

Art. 11. 1. Strona podmiotowa BIP zawiera w szczególności:

1) logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony;

2) adres redakcji strony podmiotowej BIP;

3) imię i nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP;

4) instrukcję korzystania z strony podmiotowej BIP;

5) menu przedmiotowe umożliwiające odnalezienie:

a) informacji publicznych, o którym mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze ustawy,

b) innych informacji publicznych, o którym mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie ustawy, a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa

obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informacje,
c) informacji publicznych przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych;
6) moduł wyszukiwujący.

2. Strona podmiotowa BIP nie może zawierać reklam.

Art. 16. 1. Strony BIP są wyposażone w mechanizm dziennika, w którym odnotowywane są zmiany w treści informacji publicznych udostępnianych w BIP oraz próby dokonywania takich zmian przez osoby nieuprawnione.

2. Dzienniki dla tych stron prowadzone są w sposób automatyczny.

3. Administratorzy stron BIP dokonują kontroli dzienników, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do podlegających im stron, w każdy dzień powszedni.

Art. 21. 2. W przypadku awarii brak dostępności strony podmiotowej BIP dla odwiedzającego stronę nie powinien być dłuższy niż 24 godziny.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym

§ 5. 1. Podmiot publiczny przyjmuje doręczane dokumenty elektroniczne za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej albo na informatycznych nośnikach danych, które umożliwiają zapisanie urzędowego poświadczenia odbioru.

2. Podmiot publiczny informuje w sposób powszechnie dostępny, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej, o:

1) sposobie doręczania dokumentów elektronicznych temu podmiotowi, w tym o:

a) udostępnionym adresie elektronicznej skrzynki podawczej,

b) akceptowanych strukturach fizycznych dokumentów elektronicznych i zakresach użytkowych dokumentów elektronicznych, określonych zgodnie z § 3 i 4, oraz o rodzajach informatycznych nośników danych, na których może zostać zapisane urzędowe poświadczenie odbioru;

2) innych wymaganiach określonych przepisami prawa dotyczących doręczania dokumentów elektronicznych, jeżeli ich zachowanie jest niezbędne do otrzymania przez nadawcę urzędowego poświadczenia odbioru.

Załącznik 2 - Spis wykresów

Wykres 1:

Indeks przejrzystości BIP. Pierwsze 25 urzędów (dane przedstawione w %)

Wykres 2:

Indeks przejrzystości BIP. Ostatnie 25 urzędów (dane przedstawione w %)

Wykres 3:

Funkcjonowanie rady gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 4:

Funkcjonowanie urzędu gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 5:

Prawo lokalne. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 6:

Finanse gminy. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 7:

Ogłoszenia urzędu. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 8:

Oświadczenia majątkowe. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.

Wykres 9:

Organizacja BIP. Procentowy rozkład odpowiedzi na pytania.